

Національна Асамблея
людей з інвалідністю України

Всеукраїнське
громадське
об'єднання

ПОРАДНИК

ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ОСІБ
З ІНВАЛІДНОСТЮ В УМОВАХ ГУМАНІТАРНОГО
РЕАГУВАННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ В КОНТЕКСТІ
СТАТТІ 11 КОНВЕНЦІЇ ООН ПРО ПРАВА
ОСІБ З ІНВАЛІДНОСТЮ

КОНВЕНЦІЯ
ПРО ПРАВА ОСІБ З ІНВАЛІДНОСТЮ

Упорядники: **Лариса Байда, Вікторія Назаренко, Павло Ждан, Юрій Васильченко, Алла Соцька, Світлана Петруша.**

Посібник підготовлено Національною Асамблеєю людей з інвалідністю України за підтримки Всесвітньої організації охорони здоров'я в рамках проекту «Розширення участі людей з інвалідністю та організацій, які їх представляють, у реагуванні в Україні».

Висловлені погляди та думки належать виключно авторам цих матеріалів і не обов'язково відображають позицію ВООЗ. ВООЗ не несе відповідальності за їхній зміст.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
СИТУАЦІЇ РИЗИКУ ТА НАДЗВИЧАЙНІ ГУМАНІТАРНІ СИТУАЦІЇ (СТ. 11).....	5
Рекомендації Комітету (скорочені).....	5
Що може зробити держава в короткострокових планах	6
Що можуть зробити громадські організації людей з інвалідністю	11
КРАЦІ ПРАКТИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ В ГУМАНІТАРНОМУ РЕАГУВАННІ	13
1. Громадська організація «Чернівецька обласна організація людей з інвалідністю «Лідер», м. Чернівці.....	13
2. Громадська організація «Асоціація захисту прав та допомоги людям з інвалідністю «Відкриті серця», м. Вінниця.....	14
3. Громадська організація «Полтавське міське громадське об'єднання осіб з інвалідністю «Віра», м. Полтава.....	16
4. Всеукраїнська громадська організація осіб з інвалідністю «Рух за рівні можливості», м. Черкаси.....	18
5. Громадська організація «Запорізька обласна організація «Аутизм. Свідоме батьківство», м. Запоріжжя.....	19
6. Громадська організація «Харківська асоціація незрячих юристів», м. Харків	20
7. Всеукраїнська фундація «Захист прав дітей», м. Київ	21
8. Громадська організація «Об'єднання родин осіб з інвалідністю «Серце матері», м. Кіровоград.....	23
9. Громадська організація «Центр соціальної адаптації людей з інвалідністю «Океан добра», м. Дніпро.....	25
10. Громадська організація «Чарівне янголятко», селище Торчин Волинської області.....	27
11. Громадська організація «Рівновага – Плюс», м. Полтава.....	28
12. Громадська організація «Донецька обласна організація Всеукраїнської організації «Союз осіб з інвалідністю України»	29
13. Громадська організація «Інститут соціально-культурного розвитку молоді з інвалідністю та захисту їх прав «Крок у майбутнє», м. Одеса.....	30
14. Полтавська обласна організація Українського товариства сліпих, м. Полтава.....	31
15. Громадська організація «Я ЗНАЮ ТИ ЗМОЖЕШ», м. Дніпро.....	32
16. Підприємство об'єднання громадян «Дніпровське учбово-виробниче підприємство Українського товариства сліпих», м. Дніпро	33
17. Національна Асамблея людей з інвалідністю України	35

ВСТУП

У серпні-вересні 2024 року в Женеві в Комітеті ООН з прав осіб з інвалідністю (далі – Комітет) відбувся звіт України про виконання Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю (далі – CRPD).¹

Звітування проходило за спрощеною процедурою для періодичних звітів,² прийнятою Україною. Згідно з цією процедурою Комітет готує і затверджує питання, які передаються державі, а відповіді на них вважаються доповідями держави-учасниці.

Коаліція громадських організацій осіб з інвалідністю представила свій спільний Альтернативний звіт.³ Національна Асамблея людей з інвалідністю України (далі – НАІУ) в рамках підготовки до звіту проводила дискусійні панелі, зустрічі в громадах із жінками та чоловіками з інвалідністю з різними видами порушень, людьми похилого віку, батьками, які виховують дітей та молодь з інвалідністю, ветеранами, цивільними постраждалими від військових дій РФ.⁴ Консультантами НАІУ здійснено аналіз законодавства в різних сферах на предмет виконання CRPD.

Комітет розглянув доповідь України, заслухав Альтернативний звіт громадських організацій осіб з інвалідністю, ознайомився зі звітами міжнародних організацій та ухвалив Заключні зауваження щодо об'єднаних другого і третього періодичних звітів України про виконання Конвенції про права осіб з інвалідністю (далі – Заклучні зауваження).⁵ Окрім іншого, Комітетом зосереджено увагу на недоліках виконання статті 11 CRPD, які суттєво негативно впливають на доступ людей з інвалідністю до підтримки в рамках гуманітарного реагування.

Що далі? Маємо діяти!

Важливо, щоб Заклучні зауваження загалом та зауваження до статті 11 CRPD зокрема були реалізовані, щоб CRPD втілювалася в життя, щоб права людей з інвалідністю в Україні були захищені, щоб їм було забезпечено можливості доступу до гуманітарного реагування.

НАІУ наголошує на необхідності діалогу та співпраці між усіма заінтересованими інституціями у проведенні адвокаційних заходів для того, щоб Заклучні зауваження «не залишилися на папері та не стали декларативними»...

Цей Порадник підготовлений з метою донесення інформації про Заклучні зауваження загалом та зауваження Комітету стосовно виконання Україною статті 11 CRPD зокрема до широкого кола громадськості, державних інституцій, а також для проведення спільних адвокаційних заходів.

¹ Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text

² Guidelines on periodic reporting to the Committee on the Rights of Persons with Disabilities, including under the simplified reporting procedure. https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD/C/3&Lang=en

³ Joint NGO report «Situation on the Rights of Persons with Disabilities in Ukraine». https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT%2FCRPD%2FCSS%2FUkr%2F58975&Lang=en

⁴ Інформаційні матеріали «Люди з інвалідністю про свої права: голос кожної і кожного в центрі уваги». https://naiu.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/NAIU_AlternateReport_v03.pdf

⁵ Concluding observations on the combined second and third periodic reports of Ukraine. <https://docs.un.org/en/CRPD/C/UKR/CO/2-3>; Заклучні зауваження щодо об'єднаних другого і третього періодичних звітів України про виконання Конвенції про права осіб з інвалідністю. <https://naiu.org.ua/archives/news/komitet-oon-z-prav-osib-z-invalidnistyu-nadav-ukrayini-rekomendatsiyi-stosovno-zabezpechennya-prav-lyudej-z-invalidnistyu-z-urahuvannyam-mizhnarodnyh-standartiv> (переклад здійснено НАІУ)

СИТУАЦІЇ РИЗИКУ ТА НАДЗВИЧАЙНІ ГУМАНІТАРНІ СИТУАЦІЇ (СТ. 11)

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІТЕТУ (СКОРОЧЕНІ)

Комітет із занепокоєнням відзначає, що держава-учасниця не вжила превентивних заходів для усунення ризиків, зокрема в умовах надзвичайних гуманітарних ситуацій, які могли б забезпечити кращий захист осіб з інвалідністю під час конфлікту. Він зазначає, що кілька факторів перешкождали безпеці та захисту осіб з інвалідністю в контексті конфлікту, а також зазначає збільшення чисельності осіб, які набули порушень. Він також занепокоєний тим, що:

- ✓ У планах цивільного захисту та евакуації, а також у координації рішень щодо розподілу гуманітарної допомоги не передбачено конкретних заходів для осіб з інвалідністю, а зміни до таких планів не передбачають залучення осіб з інвалідністю через їхні представницькі організації, що створює серйозні труднощі для їхнього захисту та евакуації. Крім того, пункти евакуації є недоступними;
- ✓ Відсутня доступність у планах дій у надзвичайних ситуаціях та в планах евакуації, а також у прихистках та об'єктах інфраструктури на випадок надзвичайних ситуацій;
- ✓ Процедура отримання статусу особи з інвалідністю, пов'язаного з конфліктом, є складною і дискримінує в доступі до соціальних виплат і послуг із довгострокової реабілітації залежно від регіону, де велися бойові дії, що призвели до інвалідності;
- ✓ Недостатніми є комплексні заходи для захисту прав внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю, зокрема щодо недостатнього доступу до належного житла і соціальних програм;
- ✓ Окремих жінок та дівчат з інвалідністю змушують перетинати кордон і вони зазнають насильства, зокрема сексуального;
- ✓ Погіршується становище людей старшого віку з інвалідністю, зростає їхня інституціоналізація і труднощі, з якими вони стикаються під час евакуації з районів конфлікту і захисту від бойових дій;
- ✓ Гуманітарні проекти, проекти відновлення, постконфліктного врегулювання і розвитку, зокрема за участю міжнародних і регіональних партнерів, не враховують тему інвалідності та не розробляються в тісних консультаціях і за активного залучення осіб з інвалідністю через їхні представницькі організації.

Комітет рекомендує державі-учасниці в тісній співпраці та за активного залучення осіб з інвалідністю через їхні представницькі організації здійснити такі заходи:

- ✓ Реформувати плани цивільного захисту, надзвичайні плани і плани евакуації з метою забезпечення належної підтримки та захисту осіб з інвалідністю, доступних систем оповіщення, укриттів і шляхів евакуації вдома, в установах та на кордоні. Державі-учасниці слід також:
 - ⊙ Надавати особам з інвалідністю інформацію щодо зниження ризику катастроф та надзвичайних ситуацій у доступних форматах, зокрема шрифтом Брайля, простою мовою для читання, мовою жестів та з використанням альтернативних способів і форматів комунікації;

- ✓ Забезпечити доступні приміщення для тимчасового догляду, а також для зберігання та обслуговування персональних пристроїв;
- ✓ Забезпечити активне залучення осіб з інвалідністю через їхні представницькі організації до планування і розподілу гуманітарної допомоги.
- ✓ Забезпечити, щоб національні плани готовності передбачали інклюзивні та доступні системи оповіщення і укриття для осіб з інвалідністю, а також забезпечити достатнє фінансування у своєму регулярному бюджеті, а також у рамках бюджетів проєктів розвитку та відновлення, для забезпечення реалізації кампанії «Україна без бар'єрів» та інших проєктів із підвищення доступності;
- ✓ Прийняти правові гарантії для захисту жінок і дівчат з інвалідністю від примусових шлюбів під тиском та забезпечити розслідування таких випадків, покарання винних і надання всебічної компенсації жертвам;
- ✓ Створити гнучкі та оперативні механізми для того, щоб особи з інвалідністю могли отримати статус особи з інвалідністю, пов'язаний з конфліктом, доступ до соціального забезпечення та послуг із довгострокової реабілітації в усіх регіонах;
- ✓ Гарантувати реагування, засноване на правах людини, для внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю, особливо тих, які були переміщені протягом тривалого часу, зокрема у зв'язку з насильством і збройним конфліктом, забезпечуючи надання їм допомоги та доступного і безпечного притулку;
- ✓ Не допускати перетину кордону особами з інвалідністю, особливо жінками та дітьми з інвалідністю, без їхньої згоди, а також запобігати і карати за насильство щодо них, зокрема сексуальне насильство;
- ✓ Розробити комплексну та інклюзивну політику, спеціально адаптовану до потреб осіб старшого віку з інвалідністю, з метою забезпечення дотримання їхніх прав та усунення будь-яких прогалин у захисті, з якими вони стикаються під час надзвичайних ситуацій;
- ✓ Забезпечити, щоб діти з інвалідністю, які постраждали в умовах збройного конфлікту, залишалися зі своїми сім'ями в середовищі громади, та у співпраці з міжнародним співтовариством вжити всіх необхідних заходів для сприяння поверненню дітей з інвалідністю, які, за повідомленнями, були примусово переміщені на територію російської федерації;
- ✓ Враховувати питання інвалідності в усіх своїх майбутніх гуманітарних проєктах, проєктах реконструкції, розвитку та постконфліктного врегулювання з міжнародними та місцевими партнерами та розробляти їх у тісних консультаціях з особами з інвалідністю через їхні представницькі організації. Також рекомендується, щоб національне законодавство забезпечувало дотримання стандартів доступності всіма підприємствами, які беруть участь у відбудові, і щоб із цією метою були створені правозастосовчі механізми.

ЩО МОЖЕ ЗРОБИТИ ДЕРЖАВА В КОРОТКОСТРОКОВИХ ПЛАНАХ

- ✓ Переглянути законодавство з питань оповіщення під час війни, надзвичайних гуманітарних ситуацій з урахуванням питань людей з різними порушеннями.
- ✓ Переглянути законодавство з питань евакуації з урахуванням питань осіб з інвалідністю з різними видами порушень.⁶

⁶ Початок повномасштабної війни Російської Федерації проти України та агресивні дії супротивника, швидка зміна воєнної обстановки не дали можливості місцевим органам виконавчої влади забезпечити проведення евакуації населення, відповідно до завчасно розроблених планів. Більшість населення самостійно покидали небезпечні території на власному транспорті, автомобілях знайомих та волонтерів, а також на евакуаційних потягах, – за матеріалами ДСНС // Швидка оцінка досвіду евакуації людей з інвалідністю в Україні внаслідок воєнних дій 2022 року : Звіт з дослідження. ПРООН в Україні. 2022. <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/zvit-z-doslidzhennya-shvydka-otsinka-dosvidu-evakuatsiyi-lyudey-z-invalidnistyu-v-ukrayini-vnaslidok-voennykh-diy-2022-roku>

Микола, м. Львів

Спільно з Валентиною Бутенко, з Любов'ю Дмитрівною, з Олесею Перепеченко ми займалися евакуацією від початку війни. І через нас у перші місяці 2022 року пройшло близько тисячі людей, яких ми евакуювали в безпечні країни Європи.⁷

- ✓ Удосконалити порядок взаємодії різних владних органів та суб'єктів під час панування і здійснення евакуації населення, зокрема осіб з інвалідністю.
- ✓ Передбачати в планах основних заходів цивільного захисту заходи стосовно цивільного захисту осіб з порушеннями слуху та мовлення, зокрема тих, хто повністю не чує, осіб з порушеннями зору та осіб, які повністю не бачать, осіб з порушеннями мобільності та зі складнощами в самообслуговуванні, осіб з когнітивними порушеннями.
- ✓ Визначити на законодавчому рівні вимоги щодо безбар'єрності, механізми та джерела фінансування обстеження, алгоритмів визначення безбар'єрності та адаптації:
 - ⊙ збірних, приймальних, проміжних пунктів евакуації, пунктів посадки / висадки, об'єктів залізничної / автобусної інфраструктури (залізничних / автобусних вокзалів, станцій, платформ тощо), будинків і споруд розміщення, навколишньої біля них території, транспортних засобів;

Ірина, м. Суми

По нашому Охтирському району є місця компактного проживання, але для осіб з інвалідністю вони майже не пристосовані. Навіть елементарно, ніякого догляду немає, людина сама на себе покладається лише. І відповідно до того, навіть елементарно, пандуси – це дуже велика проблема в місцях компактного проживання, тому що ці місця були заздалегідь сплановані та не пристосовані для людей з інвалідністю.

- ⊙ транспортних засобів, зокрема вагонів / автобусів (окрім іншого, шкільних автобусів), якими планується під час надзвичайної ситуації перевозити осіб з інвалідністю, насамперед тих, які пересуваються на кріслах колісних або є лежачими;

Представник неурядової організації

У вагонах люди могли просто лежати на сидіннях, якщо потяг не був пристосований до перевезення людей з інвалідністю. Гостро стояло питання відвідування вбиральні в недоступних потягах. Іноді люди змушені були терпіти по 10-12 годин.⁸

Недостатньо було транспортних засобів, у тому числі вагонів / автобусів, які виявилися недоступними для осіб з інвалідністю, насамперед тих, які пересуваються на кріслах колісних.⁹

- ⊙ заходів із життєзабезпечення евакуйованого населення, зокрема забезпечення водою, предметами першої необхідності, житлом, медичними послугами і засобами, комунально-побутовими послугами, транспортом та необхідною інформацією.

⁷ Інформаційні матеріали «Люди з інвалідністю про свої права: голос кожної і кожного в центрі уваги». С. 22. https://naiu.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/NAIU_AlternateReport_v03.pdf

⁸ 24.02 евакуація людей з інвалідністю. Аналітичний звіт. GO Fight for Right. 2022 рік. <https://ffr.org.ua/wp-content/uploads/2022/11/zvit-z-pravkamy.pdf>

⁹ Швидка оцінка досвіду евакуації людей з інвалідністю в Україні внаслідок воєнних дій 2022 року : Звіт з дослідження. ПРООН в Україні. 2022. <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/zvit-z-doslidzhennya-shvydka-otsinka-dosvidu-evakuatsiyi-lyudey-z-invalidnistyu-v-ukrayini-vnaslidok-voyennykh-diy-2022-roku>

Микола, м. Львів

Можливо потрібні тимчасові будинки, аби люди з інвалідністю мали якісь адекватні, нормальні умови для життя. Наприклад, на Західній Україні побудувати кілька таких будинків, щоб була нормальна інфраструктура і аптека, і магазин, аби далеко не шукати...

Уляна, м. Стрій Львівської області

У нас найбільше стикаються з такою проблемою, що немає доступу до всіх ліків. Ті, що були за кордоном, багато зараз на перереєстрації, закінчилися... Не всюди вони є, не всюди можна, відповідно, в Україні також це складно.

- ✓ Упровадити програми забезпечення власним житлом / повернення до власних домівок внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю, які його втратили під час військової агресії РФ проти України.¹⁰
- ✓ Розробити та затвердити методичні рекомендації щодо залучення людей з інвалідністю та/або організації, що представляють їх інтереси, суб'єктів, які забезпечують роботою чи послугами людей з інвалідністю (за їх згодою), до:
 - ⊙ розроблення планів евакуації, приймання та розміщення населення з урахуванням потреб осіб з інвалідністю;
 - ⊙ евакуації та транспортування людей з інвалідністю, логістики відповідних процесів;
 - ⊙ обстеження, визначення безбар'єрності та адаптації збірних пунктів евакуації, приймальних пунктів евакуації, проміжних пунктів евакуації, пунктів посадки/висадки, об'єктів залізничної / автобусної інфраструктури (залізничних / автобусних вокзалів, станцій, платформ тощо), будинків і споруд розміщення, навколишньої біля них території;
 - ⊙ обстеження, визначення безбар'єрності та адаптації транспортних засобів, зокрема вагонів / автобусів (окрім іншого, шкільних автобусів), для перевезення та зустрічі евакуйованих осіб з інвалідністю, насамперед тих, які пересуваються на кріслах колісних або є лежачими, під час надзвичайної ситуації.
- ✓ Удосконалити навчальні програми для працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, аварійно-рятувальних служб і залізничного транспорту щодо надання допомоги населенню під час надзвичайних ситуацій з урахуванням усього спектру видів порушень, які можуть бути в людей з інвалідністю, та хронічних захворювань. Забезпечити залучення людей з інвалідністю до відповідних навчань та інструктажів.
- ✓ Залучати людей з інвалідністю та/або організації, що представляють їх інтереси, суб'єктів, які забезпечують роботою чи послугами людей з інвалідністю (за їх згодою):
 - ⊙ до складу комісій з евакуації;
 - ⊙ до роботи гуманітарних та координаційних штабів;
 - ⊙ до складання планів евакуації населення та планів приймання і розміщення евакуйованого населення, планів евакуації працівників;
 - ⊙ до складання списків та обстеження збірних, приймальних, проміжних пунктів евакуації, пунктів посадки, висадки, об'єктів залізничної / автобусної інфраструктури (залізничних / автобусних вокзалів, станцій, платформ тощо), транспортних засобів, будинків і споруд розміщення, маршрутів евакуації;
 - ⊙ безпосередньо до евакуації та транспортування людей з інвалідністю, логістики відповідних процесів.

¹⁰ Інформаційні матеріали «Люди з інвалідністю про свої права: голис кожної і кожного в центрі уваги». С. 25. https://naiu.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/NAIU_AlternateReport_v03.pdf

Забезпечити прийняття необхідних змін із цього приводу в законодавстві.

- ✓ Надавати особам з інвалідністю інформацію щодо зниження ризику катастроф та надзвичайних ситуацій у доступних форматах.

Марина, м. Полтава

Особи з порушеннями зору потерпають від недоступності інформації та втрачають можливості отримання гуманітарних допомог. Особливо люди поважного віку, вони втрачають у тому, що не володіють гаджетами і водночас не отримують можливості. Навіть люди, які володіють інформаційними технологіями на рівні користувачів із порушеннями зору, вони не завжди можуть отримати допомогу, тому що дуже часто не зовсім доступні анкети.

- ✓ Забезпечити достатнє фінансування реалізації проєктів із підвищення доступності укриттів.

Неля, м. Житомир

У нас є доступні укриття, їх два. Два доступних укриття для осіб з інвалідністю, зокрема для людей з фізичними порушеннями. Ці укриття обладнані підйомними пристроями і всередині тактильна плитка. Вони доступні, але... Ні, ми не ходимо в ці укриття, бо це нереально, навіть якщо б укриття були поруч, біля мене. Скільки разів на день в укриття може спускатися людина, яка користується кріслом колісним? Більшість людей маломобільних залишаються у своїх квартирах.¹¹

Наталія, м. Броди Львівської області

У нас бомбосховище є, але воно є таким, що не обладнане для осіб з інвалідністю. Воно не обладнане і для людей без інвалідності. Це колишній підвал. Після того, як він став бомбосховищем, там особливо нічого не змінилося.¹²

- ✓ Забезпечити доступ до гуманітарної допомоги осіб з інвалідністю з різними видами порушень, окрім іншого в сільській місцевості.

Андрій, м. Львів

Слід звернути увагу на інформаційно-технічне забезпечення для осіб із порушеннями зору. Це добре, що є гуманітарна допомога, продуктиві та грошові набори, але є речі, недоступні в Україні для осіб з порушеннями зору. Зокрема й електронний рядочок із шрифтом Брайля, якісь цифрові засоби, якась краща комп'ютерна техніка, смартфони. Чомусь на це не звертається увага.¹³

¹¹ Інформаційні матеріали «Люди з інвалідністю про свої права: голос кожної і кожного в центрі уваги». С. 21 https://naiu.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/NAIU_AlternateReport_v03.pdf

¹² Інформаційні матеріали «Люди з інвалідністю про свої права: голос кожної і кожного в центрі уваги». С. 24. https://naiu.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/NAIU_AlternateReport_v03.pdf

¹³ Інформаційні матеріали «Люди з інвалідністю про свої права: голос кожної і кожного в центрі уваги». С. 25. https://naiu.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/NAIU_AlternateReport_v03.pdf

Микола, м. Івано-Франківськ

Проблема, власне, якраз засобів особистої гігієни. Бачу, всі піднімають цю проблему. І в нас вона дуже велика і дуже присутня. Розумієте? Тобто, держава не може забезпечити. Закон не виконується. І, власне, і міжнародні місії теж не можуть перекрити це питання.

Юрій, м. Київ

Питання в тому, що в більшості немає індивідуального підходу до гуманітарної допомоги... Ось, ну і одне глобальне питання – це те, що зараз більшість донорів сконцентрувалися саме на прифронтовій зоні та забули про, власне, всю територію України в питаннях допомоги людям з інвалідністю. Місця, де надається гуманітарна допомога або де роздається гуманітарна допомога, вони залишаються в більшості недоступними. І, як на мене, гуманітарна допомога, вона має саме надаватися адресно, тобто, безпосередньо бенефіціару.

- ✓ Забезпечити, щоб внутрішньо переміщені особи з інвалідністю, цивільні постраждалі, ветерани з інвалідністю мали доступ до стабільних джерел для існування та зайнятості, охорони здоров'я, житла та соціального захисту.

Марина, м. Полтава

Складно записатися до лікарів, тому що HELSI для осіб з порушеннями зору не є повноцінно доступним і навіть сходити до реєстратури чи додзвонитися, часто тривоги, складно отримати медичні послуги через цифрову недоступність. Інформаційна – то важливий фактор, але зараз цифрова недоступність дає про себе знати, адже HELSI працює і в тривогу, і в не тривогу, але ми не можемо скористатися, тому це теж є негативним для нашого здоров'я.

Ольга, м. Черкаси

Знаєте, мрія така є, якби в лікувальних закладах були відкриті палати для людей з інвалідністю. Щоб людина повністю лежача знала, що вона приїде, їй буде місце і вона отримає належне лікування.

- ✓ Залучати громадські об'єднання осіб з інвалідністю до виконання зазначених заходів.
- ✓ Створити механізм зворотного зв'язку, який дозволяє особам з інвалідністю повідомляти про свої потреби та оцінювати ефективність надання гуманітарної допомоги від державних структур і міжнародних інституцій.¹⁴
- ✓ Відслідковувати та аналізувати врахування прав і потреб осіб з інвалідністю під час заходів цивільного захисту.
- ✓ Передбачити відповідальність суб'єктів, які займаються підготовкою до евакуації, безпосередньо її здійснюють та розміщують евакуйоване населення в шелтерах, за неврахування потреб та порушення прав людей з інвалідністю під час евакуації, а також визначити суб'єкта, який би мав законодавчо визначене право притягати до відповідальності за відповідні правопорушення.¹⁵

¹⁴ Інформаційні матеріали «Люди з інвалідністю про свої права: голос кожної і кожного в центрі уваги». С. 25. https://naiu.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/NAIU_AlternateReport_v03.pdf

¹⁵ Швидка оцінка досвіду евакуації людей з інвалідністю в Україні внаслідок воєнних дій 2022 року : Звіт з дослідження. ПРООН в Україні. 2022. <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/zvit-z-doslidzhennya-shvydka-otsinka-dosvidu-evakuatsiyi-lyudey-z-invalidnistyu-v-ukrayini-vnaslidok-voennykh-diy-2022-roku>

- ✓ Забезпечити розвиток соціальних та медичних послуг за місцем проживання для захисту жінок з інвалідністю, жінок, які постраждали під час війни, жінок, які повернулися з полону, які зазнали насильства та травми.
- ✓ Забезпечити мейнстрімінг інвалідності в державній політиці щодо гуманітарного реагування.
- ✓ Здійснити моніторинг та аналіз державних програм із питання гуманітарного реагування та відновлення на національному й обласному рівнях та їх фінансування на предмет включення питань інвалідності з метою вдосконалення механізму розподілу та використання й оптимізації ресурсів, прозорості та підзвітності державних інституцій.

ЩО МОЖУТЬ ЗРОБИТИ ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Світлана, м. Вінниця

Ми за рахунок громадських організацій витягуємо всіх наших дітей, молодь.

- ✓ Здійснювати моніторинг дотримання статті 11 CRPD.
- ✓ Здійснювати аналіз ситуації щодо становища людей з інвалідністю під час війни з урахуванням статті, віку та доступу до гуманітарної допомоги.
- ✓ Здійснювати моніторинг доступності прихистків, місць тимчасового перебування людей з інвалідністю, інформаційних матеріалів із питань евакуації, доступу до гуманітарної допомоги тощо.
- ✓ Проводити навчання для представників кластерів, міжнародних інституцій, гуманітарних організацій щодо потреб людей з інвалідністю з різними видами порушень під час війни, надзвичайних гуманітарних ситуацій.¹⁶
- ✓ Здійснювати інформування та навчання персоналу системи цивільного захисту з надання допомоги людям із різними видами порушень.
- ✓ Проводити просвітницьку діяльність щодо роз'яснення Заключних зауважень загалом та рекомендацій за статтею 11 CRPD зокрема.
- ✓ Проводити адвокаційні кампанії щодо виконання статті 11 CRPD та Заключних зауважень.
- ✓ Брати активну участь в обговоренні питань стосовно внесення змін до законодавства, яке стосується питань інвалідності, надавати рекомендації та адвокатувати їх.
- ✓ Надавати психологічну, правову підтримку жінкам та чоловікам з інвалідністю, сім'ям, які виховують дітей та молодь з інвалідністю.

¹⁶ Я хочу відмітити, що аварійно-рятувальні бригади, які приїжджали до нас на Арену Львів із-за кордону допомагати евакуювати людей з інвалідністю працювали дуже злагоджено, відчувалося, що вони проходять спеціальні тренування. Вони забирали за кордон на лікування у спеціально пристосованому транспорті лежачих хворих, навіть після інсульту – стабілізували стан пацієнта та фіксували спеціальними ременями для комфортного транспортування до лікарень за кордоном... Такі тренування у команді надзвичайно важливі та потрібні на рівні мультидисциплінарних команд: не тільки медичних працівників й ДСНС, але й із залученням соціальних працівників, волонтерів // Швидка оцінка досвіду евакуації людей з інвалідністю в Україні внаслідок воєнних дій 2022 року : Звіт з дослідження. ПРООН в Україні. 2022. <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/zvit-z-doslidzhennya-shvydka-otsinka-dosvidu-evakuatsiyi-lyudey-z-invalidnistyu-v-ukrayini-vnaslidok-voyennykh-diy-2022-roku>

Ольга Волкова,
керівниця ГО «Центр соціальної адаптації людей з інвалідністю «Океан Добра», м. Дніпро

Я сама проводжу постійно такі навчання: як правильно взяти крісло колісне, щоб його не зламати й було зручно людині з інвалідністю тощо. Але цього недостатньо. Потрібно провидити таке навчання на постійній основі або унормувати це на рівні системи підготовки членів рятувальних команд.¹⁷

- ✓ Продовжувати надавати органам державної влади та органам місцевого самоврядування допомогу в практичній реалізації заходів реагування на надзвичайні ситуації, зокрема під час евакуації, розміщення постраждалих у прихистках, забезпечення гуманітарною допомогою, юридичною та психологічною підтримкою; відкривати на базі організацій прихистки; допомагати людям, які перебувають в інституційних закладах тощо.
- ✓ Надавати людям з інвалідністю, сім'ям, у яких виховуються діти та молодь з інвалідністю гуманітарну допомогу, психологічну та юридичну підтримку (приміром, засобом створення гарячих ліній), здійснювати кейс-менеджмент тощо.

Тетяна

Ви надали підтримку, віру та розуміння, що я не сама в нелегкий час. Ваша турбота і допомога – то Великий внесок у нашу родину. Це – професійні фахівці на своєму місці та Герої нашого часу. Я захоплююсь і дякую, що Ви є в нашому житті.

¹⁷ Швидка оцінка досвіду евакуації людей з інвалідністю в Україні внаслідок воєнних дій 2022 року : Звіт з дослідження. ПРООН в Україні. 2022. <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/zvit-z-doslidzhennya-shvydka-otsinka-dosvidu-evakuatsiyi-lyudey-z-invalidnistyu-v-ukrayini-vnaslidok-voyennykh-diy-2022-roku>

КРАЦІ ПРАКТИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ В ГУМАНІТАРНОМУ РЕАГУВАННІ

1. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ «ЛІДЕР»», м. Чернівці

Покращення доступу до медичних послуг людей з інвалідністю,
людей з різними видами порушень, жителів громади.

Упродовж 2022-2024 років організації вдалося створити чотири інклюзивні лікарняні палати в медичних закладах Чернівецької області.

Це – палати, які мають окрему санітарно-гігієнічну кімнату з душем та необхідними елементами доступності, широкі двері без порогів, доступні меблі, протипролежневий матрац та функціональне ліжко, холодильник, телевізор, мікрохвильову піч, кондиціонер та інші зручності. Розташування меблів забезпечує можливість маневрування на кріслі колісному та лікарняному ліжку. Палати також розраховані на перебування в них особи, яка супроводжує пацієнта з інвалідністю. **Мати рівний доступ до медичних послуг – право кожного і кожної.**

Ще однією гарною справою організації в напрямі гуманітарного реагування є облаштування нормативним пандусом Чернівецького геріатричного пансіонату. У ньому перебуває 180 осіб, з яких 70 внутрішньо переміщені. Люди з інвалідністю, люди старшого віку та люди з різними видами порушень, які користуються допоміжними засобами, користуються пандусом і радіють, що можуть зробити це самі. Безпечно, нескладно, комфортно. Облаштований пандус допомагає їм бути незалежними та самостійними.

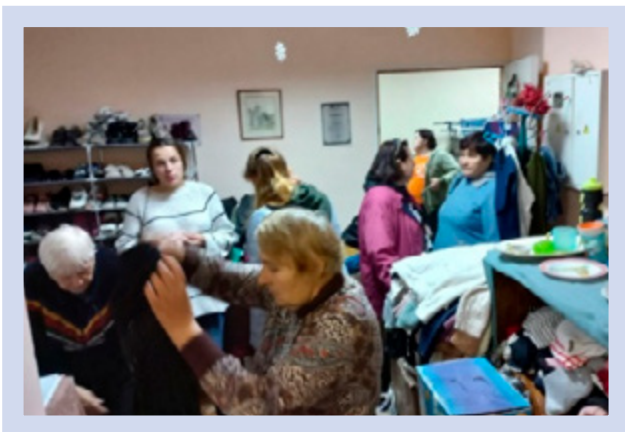

2. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «АСОЦІАЦІЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ДОПОМОГИ ЛЮДЯМ З ІНВАЛІДНІСТЮ «ВІДКРИТІ СЕРЦЯ», м. Вінниця

Забезпечення гуманітарною допомогою.

Із перших днів війни ми проводимо роботу з підтримки осіб з інвалідністю та їх сімей, зокрема й внутрішньо переміщених осіб.

На початку повномасштабного вторгнення, в листопаді 2022 року наша організація відновила роботу Банку одягу, де отримують гуманітарну допомогу одягом, взуттям, засобами гігієни, іншими речами побуту люди з інвалідністю з родинами, внутрішньо переміщені особи, особи літнього віку та сім'ї з дітьми.

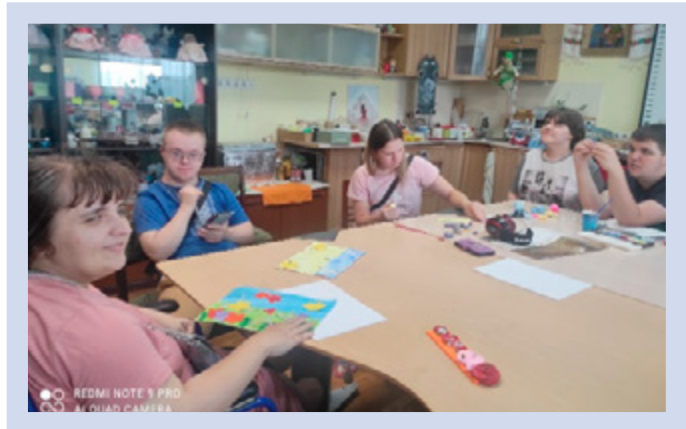

Отримавши гуманітарну допомогу із-за кордону, Асоціація «Відкриті Серця» у своєму офісі забезпечила роботу Банку одягу. Тут можна також обміняти одяг або віддати той, яким не користуються. Небайдужі члени нашої організації волонтерять у програмі, надають свої речі в хорошому стані, щоб ті, кому це вкрай потрібно, могли безкоштовно отримати необхідну допомогу. Наразі послугами «Банку одягу» за цей час скористалися майже шість тисяч людей.
Тримаємося разом! І тільки допомагаючи один одному, ми з усім впораємося!

Надання психологічної підтримки.

Стойкі та незламні, безмежно люблячі батьки/законні представники з дітьми/молоддю з інвалідністю з різних територіальних громад України гостювали на Вінниччині, беручи участь в родинних психолого-реабілітаційних таборах. Більшість – це прифронтові громади або ж деокуповані. Тому організатори заходу – ГС «ВГО «Національна Асамблея людей з інвалідністю України», Асоціація «Відкриті серця» – зробили все, щоб сприяти покращенню психічного здоров'я, відновленню внутрішніх ресурсів, запобіганню вигоранню та стабілізації психо-емоційного стану учасників.

Обмін досвідом щодо кращих практик адвокації прав та інтересів дітей та молоді з інвалідністю в територіальних громадах під час війни, що відбувся під час роботи таборів, наснажив учасників, здружив, об'єднав заради майбутнього їх дітей. Затишок, зручність, доступність та безпечність Інклюзивного простору неформального навчання в с. Дорожне, де проходили табори, дали можливість батькам та дітям хоча б на хвилику позбутись страху вибухів та небезпеки, згадати мирний час і відпочити. Програма включала незабутні екскурсії містом на оглядовому автобусі кабриолеті та в зоопарк, психологічні тренінги, арт-терапевтичні методики, танці та спів для душі, сесії про адвокацію, безбар'єрне середовище і ще багато чого іншого. А головне, була щира, доброзичлива атмосфера.

3. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ПОЛТАВСЬКЕ МІСЬКЕ ГРОМАДСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ «ВІРА», м. Полтава

Покращення доступу до медичних послуг усіх жінок, зокрема з інвалідністю.

Для жінок Карлівської громади Полтавської області в гінекологічне відділення Комунального некомерційного підприємства «Карлівський центр первинної медико-санітарної допомоги» закуплено багатофункціональне гінекологічне крісло, яке є доступним для користування всіма жінками незалежно від їх віку та мобільності.

Ірина, керівниця організації

Наша організація вже багато років займається питаннями доступу до якісних послуг для жінок з інвалідністю. Під час війни наша робота продовжилася завдяки підтримці Національної Асамблеї людей з інвалідністю України, Європейського форуму інвалідності, Християнської місії незрячих.

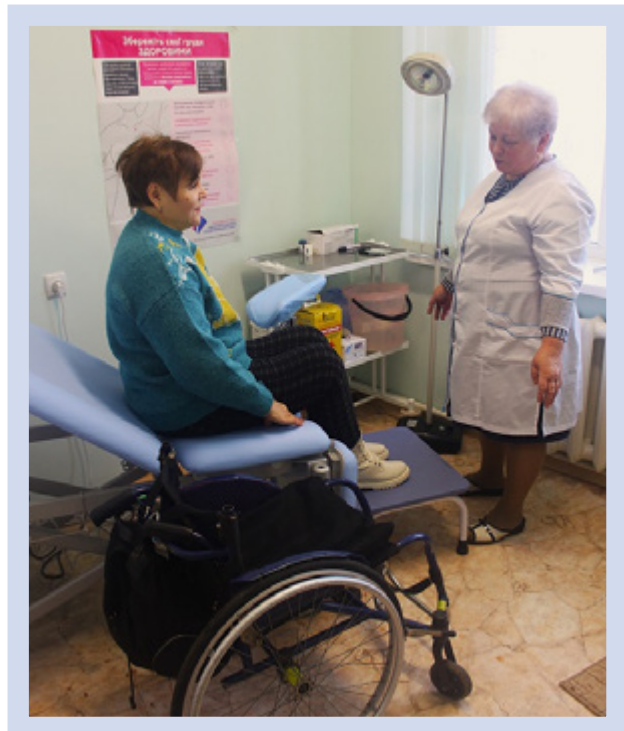
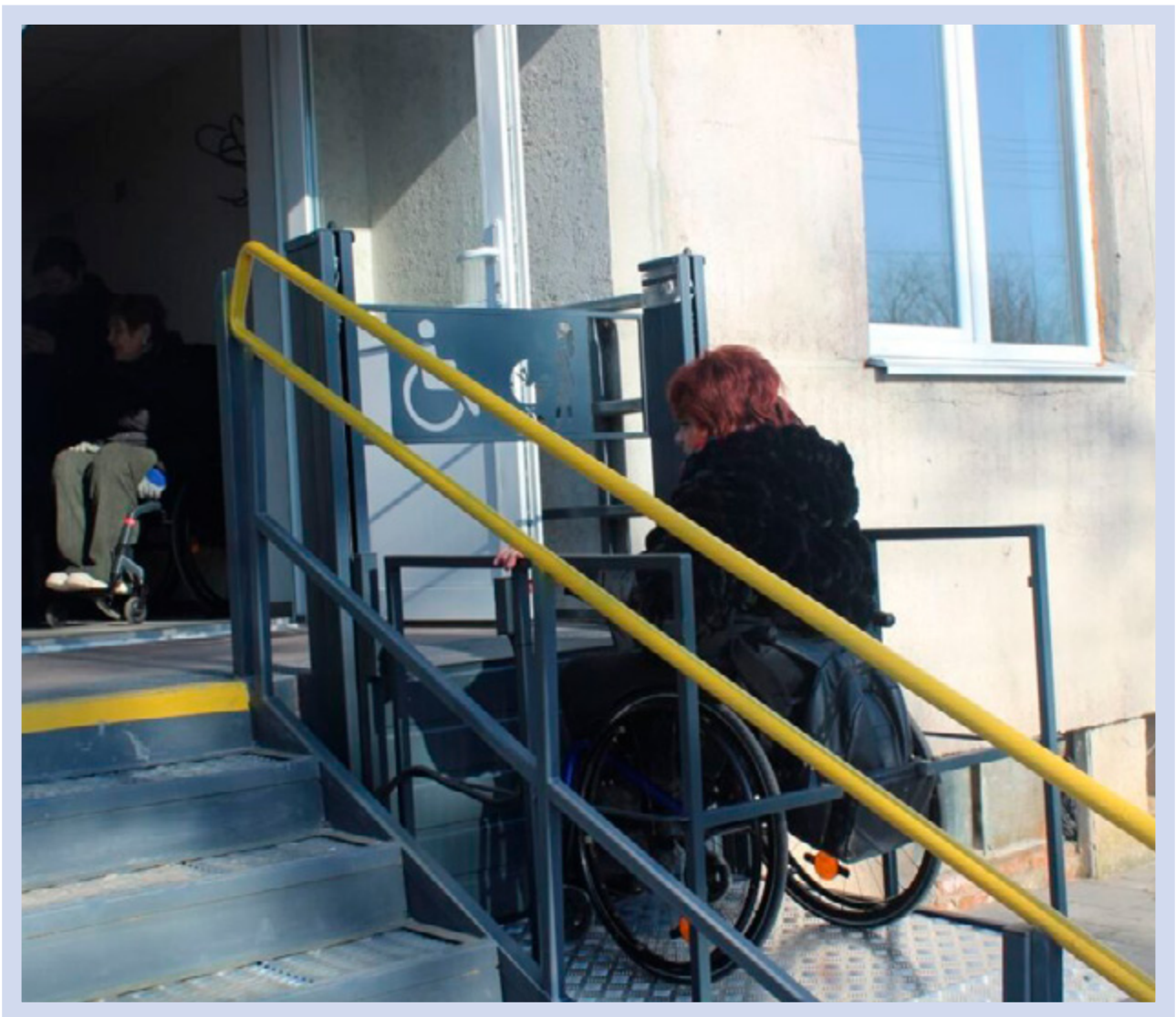

Фото: Карлівська громада, Голобородьківський старостат

Покращення доступу до медичних послуг жителів громади, зокрема людей з інвалідністю.

У новому приміщенні фельдшерсько-акушерського пункту відбулися ремонтні роботи з урахуванням норм інклюзивності: прилегла територія облаштована безшовною бруківкою, сходи вхідної групи дублюються підйомником, ширина та висота всіх дверей у приміщенні відповідає нормативам, санітарно-гігієнічне приміщення забезпечене додатковим обладнанням для людей, які пересуваються на кріслах колісних (зокрема, поручні біля унітазу, кнопка виклику персоналу, додаткова горизонтальна ручка на всю ширину дверей). **Тепер послугами закладу можуть скористатися всі жителі громади.**

4. ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ «РУХ ЗА РІВНІ МОЖЛИВОСТІ», м. Черкаси

Правова та психологічна підтримка людей з інвалідністю, людей похилого віку.

У період повномасштабного вторгнення в рамках діяльності у сфері гуманітарного реагування систематично проводяться тренінги з соціальної підтримки для членів організації.

Також тільки протягом 2024 року надано 217 консультацій на юридичні теми. Забезпечено 320 осіб з інвалідністю гуманітарною допомогою у вигляді продуктів харчування, наданою Всесвітньою продовольчою програмою ООН. **Намагаємось підтримати людей, надаючи їм психологічну та правову підтримку.**

5. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ «АУТИЗМ. СВІДОМЕ БАТЬКІВСТВО», м. Запоріжжя

Із перших днів війни фахівці організації посилили роботу з батьками дітей з аутизмом, додавши практики психологічної підтримки в екстрених ситуаціях та активізувавши тісну співпрацю з іншими громадськими організаціями, які надають гуманітарну допомогу. Завдяки постійній та системній роботі організації батьки не піддалися паніці та змогли допомогти дітям.

Із лютого 2022 року проведено понад 140 Студій соціалізації молоді з аутизмом, 120 батьківських зустрічей, 16 соціальних походів у громадські місця на публічні заходи; надається психологічна, правова підтримка батькам.

Системна робота з батьками і дітьми допомагає виживати в таких складних умовах. Ти відчуваєш, що не один. Це дуже значимо, особливо коли кожного дня обстріли, гинуть діти і дорослі. Ми продовжуємо працювати і допомагати батькам та дітям.

6. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ХАРКІВСЬКА АСОЦІАЦІЯ НЕЗРЯЧИХ ЮРИСТІВ», м. Харків

Юридична підтримка під час війни.

Із початку війни організація надає юридичні консультації соціально вразливим верствам населення. Значна увага наших фахівців зосереджена на правовій допомозі цивільним особам, які постраждали від мінно-вибухових травм та потребували юридичного супроводу під час встановлення статусу ветерана війни.

У партнерстві з Національною Асамблеєю людей з інвалідністю України юристи організації надають правову підтримку (як по телефону, так і в письмовому вигляді) в межах роботи гарячої телефонної лінії з надання юридичної допомоги особам з інвалідністю та людям старшого віку, які проживають в Україні та виїхали за кордон у пошуках захисту від війни.

Значна увага приділяється адвокуванню прав військових та ветеранів, які втратили зір. У партнерстві з Громадською спілкою «Сучасний погляд» для Захисників та членів їх родин проводяться правопросвітницькі заходи.

У межах громадського простору «Відлуння війни» особам з інвалідністю, людям старшого віку, ветеранам війни, дітям з особливими освітніми потребами надаються соціальні послуги та гуманітарна допомога. Так, тільки в 2024 році підтримку від організації отримали понад 1 000 осіб, які опинилися в ситуаціях ризику та надзвичайних гуманітарних ситуаціях.

7. ВСЕУКРАЇНСЬКА ФУНДАЦІЯ «ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ», м. Київ

Створення та підтримка інклюзивних просторів для дітей і сімей.

Із початку повномасштабного вторгнення організація на постійній основі проводить просвітницькі заходи з питань інклюзивного доступу до гуманітарної допомоги, соціальних, медичних та правових послуг серед органів місцевого самоврядування, спеціалістів з МНПСС, юристів та адвокатів, представників гуманітарних організацій.

Організацією створено 15 інклюзивних Просторів дружніх до дитини і 11 молодіжних хабів у 19 областях України. Десять із цих Просторів створені на базі інклюзивно-ресурсних центрів. Підготовлені фахівці надають першу психологічну допомогу, послуги кейс-менеджменту та перенаправлення, різні види психосоціальної допомоги і підтримки дітям і батькам з інвалідністю, а також сприяють розумінню питань інвалідності без дискримінації і виключення. Діти з особливими освітніми потребами в наших Просторах отримують допомогу у надолуженні втрачених або пропущених знань – catch-up – за підтримки соціальних педагогів і молодих активістів-волонтерів.

Окрема допомога і підтримка передбачена батькам, які виховують дітей з інвалідністю.

Також організація адвокатує питання включення осіб з інвалідністю в процеси прийняття рішень у гуманітарних ситуаціях і під час відбудови країни на рівні громади.

8. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ОБ'ЄДНАННЯ РОДИН ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ «СЕРЦЕ МАТЕРІ», м. Кіровоград

Підтримка сімей, які виховують дітей з інвалідністю.

У воєнний час основним напрямом діяльності організації стали заходи, які забезпечують емоційну та практичну підтримку, сприяють психосоціальному благополуччю.

У партнерстві з різними гуманітарними організаціями для осіб з інвалідністю щотижня проводяться індивідуальні, сімейні та групові зустрічі з психологами, практичні заняття з арттерапевтами, соціальними педагогами.

Протягом 2024 року реалізовано 5 проєктів, спрямованих на надання соціальних послуг особам з інвалідністю, зокрема надано більше 150 консультацій з питань, з якими стикаються родини осіб з інвалідністю; організовано і проведено 9 зустрічей з фахівцями державних установ, організаціями-партнерами, на яких учасники (близько 250 осіб) мали змогу отримати інформацію з правових, юридичних, соціальних, освітніх питань; проведено більше 100 занять для дітей та їх батьків; проведені адвокаційні заходи щодо впровадження безбар'єрного середовища у громаді та моніторинг доступності для осіб з інвалідністю 15 об'єктів соціальної інфраструктури (лікарні, центри надання адміністративних послуг, суд, навчальні заклади) в місті Кропивницькому і ще двох громадах Кропивницького району.

Завдяки співпраці з іншими громадськими організаціями та благодійниками близько 600 осіб з інвалідністю отримали благодійну допомогу (продукти харчування, гігієнічні засоби тощо).

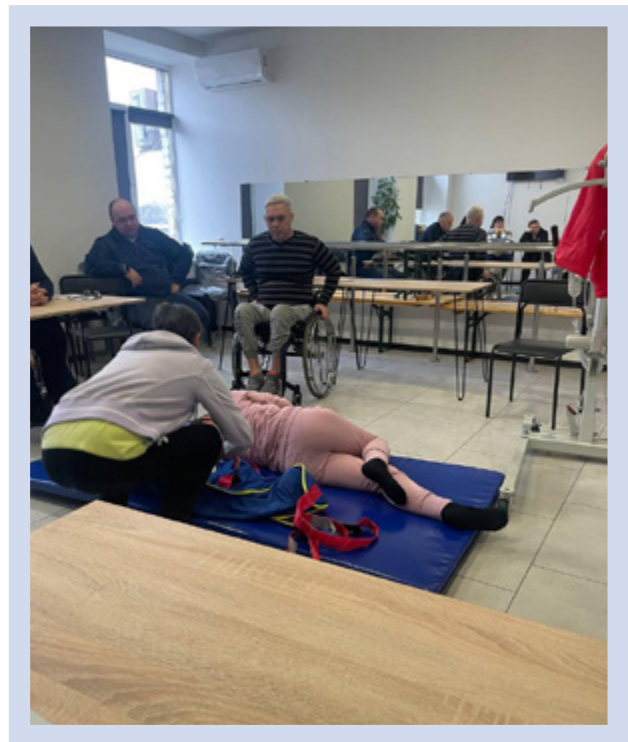
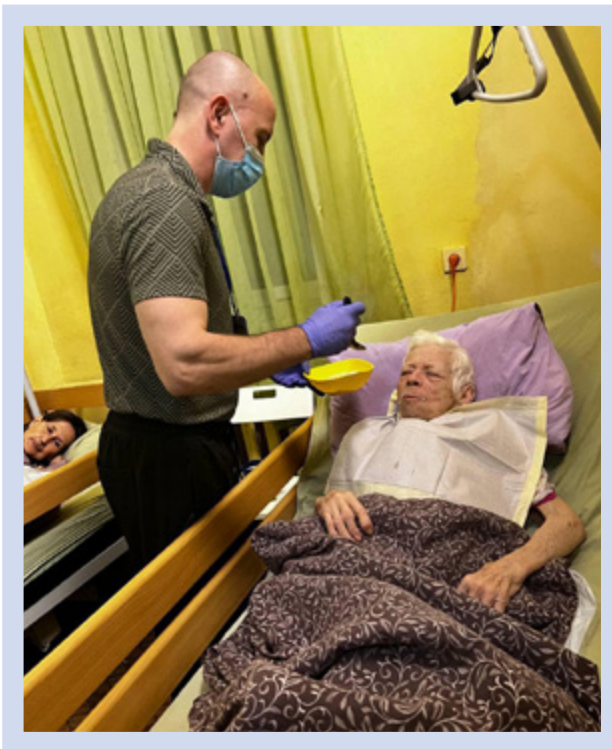
9. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ «ОКЕАН ДОБРА», м. Дніпро

Створення та підтримка прихистку для людей з інвалідністю, людей похилого віку.

Організація 24/7 допомагає людям з інвалідністю та людям похилого віку, які постраждали від війни. Приміром, у 2024 році в напрямі гуманітарного реагування організація надала допомогу в наданні прихистку, послуг догляду, розселення на постійне місце проживання до закінчення бойових дій, реабілітації, відновленні та отриманні документів 1 032 людям з інвалідністю та особам похилого віку, евакуйованим із прифронтових міст та сіл.

Зокрема, більше 350 евакуйованих бенефіціарів отримали послуги фізичної терапії, реабілітації, соціальної адаптації, відновлено 308 документів (паспортів, іпн та пенсійних посвідчень із нуля), надано супровід до багатопрофільних закладів охорони здоров'я та отримано 75 довідок медико-соціальних експертних комісій, встановлено групи інвалідності, з часом вжито заходів стосовно отримання людьми соціальних виплат тощо.

Члени організації провели тренінг для волонтерів «Янголи Спасіння» Charity organization «Charitable foundation» Angels of Salvation» та нових співробітників організації, під час якого навчали, як правильно допомагати людям з інвалідністю, які пересуваються на кріслі колісному, а також доглядати за людьми похилого віку з використанням допоміжних засобів, таких як підйомник, рукав тощо.

У рамках співпраці кафедри соціальної педагогіки Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» проведено короткостроковий семінар для працівників надавачів соціальних послуг та отримано сертифікати в професійній діяльності соціального працівника.

10. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЧАРІВНЕ ЯНГОЛЯТКО», селище Торчин Волинської області

Створення доступного та інклюзивного простору для жителів громади.

Організація реалізувала проєкт «Доступний простір «Крила» за підтримки Національної Асамблеї людей з інвалідністю України. Завдяки цьому вперше у Торчинській громаді створено інклюзивний простір, де люди з інвалідністю, діти з інвалідністю та люди похилого віку отримали рівний доступ до спілкування та дозвілля. Він розташований на першому поверсі Торчинської публічної бібліотеки. Тепер люди з інвалідністю можуть: користуватися бібліотечними ресурсами на рівних умовах; проходити навчання з електронних послуг; брати участь у культурних та освітніх заходах.

Простір дав можливість зустрічатись усім: дітям, жінкам і чоловікам. Головне, що ми робили його всі разом. Ми відчували, що багатьом потрібне місце для спілкування.

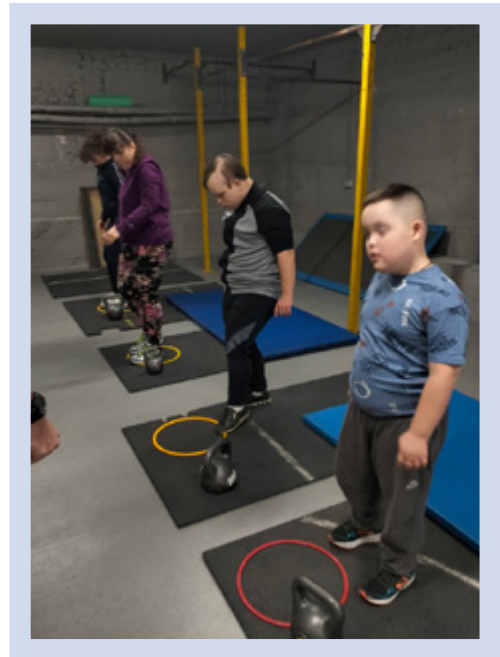

11. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «РІВНОВАГА – ПЛЮС», м. Полтава

Підтримка сімей, які виховують дітей та молодь з інвалідністю.

На базі організації сформована та діє стала група взаємопідтримки для родин підлітків та молоді з інвалідністю 18+, включно з внутрішньо переміщеними особами. Зокрема 30 родин з числа молоді / підлітків з інвалідністю Полтавської громади та внутрішньо переміщених осіб отримали можливість долучитися до груп взаємопідтримки, приймати участь у тематичних зустрічах, майстер-класах, арт-терапії, за потреби отримали усні консультації з соціальних та правових питань.

Тільки протягом 2024 року організовано та проведено 50 майстер-класів для підлітків та молоді з інвалідністю з виготовлення виробів із глини та самозастигаючої маси, виготовлення декору.

Молодь з інвалідністю та їх батьки / опікуни отримують психологічну підтримку, що значно відображається на їх самопочутті, загальному психологічному настрої, знизило внутрішню тривогу.

Восени група молоді з інвалідністю та їх батьки / опікуни (10 родин) взяли участь в реабілітаційній програмі на базі реабілітаційного табору «Надія», який розташований с. Зарічани Житомирської області.

12. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «СОЮЗ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ УКРАЇНИ»

Послуги для чоловіків та жінок з інвалідністю, сімей, які виховують дітей та молодь з інвалідністю.

Протягом 2022-2024 років у партнерстві з міжнародними та національними гуманітарними організаціями реалізовано п'ять проектів у напрямі гуманітарного реагування.

За сприяння організації в Івано-Франківську створено Центр комплексної реабілітації осіб з інвалідністю «Донбас – Прикарпаття».

Понад 3 500 осіб із чотирьох областей Західної України та Донецької області отримали екстрену грошову допомогу на основні потреби.

Більше 4 000 осіб із числа внутрішньо переміщених осіб та місцевих мешканців Західної України отримали допомогу у вигляді гігієнічних наборів і продуктів харчування та питної води.

На рівні Івано-Франківської громади в містах Івано-Франківськ та Косів створено два Простори, дружні до дітей, молоді та сімей. Обидва заклади мають ігрові зони з інклюзивними розвиваючими іграшками, кімнати для занять з батьками, дітьми з особливими освітніми потребами, інвалідністю та підлітками.

Упроваджено послуги соціального супроводу дітей з інвалідністю та внутрішньо переміщених осіб. Під соціальний супровід були залучені діти з 28 громад Івано-Франківської області.

Понад 3 000 дітей та понад 10 000 дорослих із вразливих категорій населення місцевих громад та внутрішньо переміщених осіб отримали послуги психосоціальної підтримки.

Проведено шість таборів для дітей з інвалідністю у Львівській та Івано-Франківській областях.

13. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ МОЛОДІ З ІНВАЛІДНІСТЮ ТА ЗАХИСТУ ЇХ ПРАВ «КРОК У МАЙБУТНЄ», м. Одеса

Підтримка батьків, які виховують дітей та молодь з інвалідністю.

Упродовж 2022-2024 років організація проводила тренінги з адвокації для батьків, які виховують дітей з інвалідністю, та осіб з інвалідністю міста Одеси й області. Також проводимо психологічні групи підтримки. За цей період 85 жінок, які виховують дітей з інвалідністю, та жінок з інвалідністю відвідали наші заходи, окрім іншого з арт-терапії і казкотерапії.

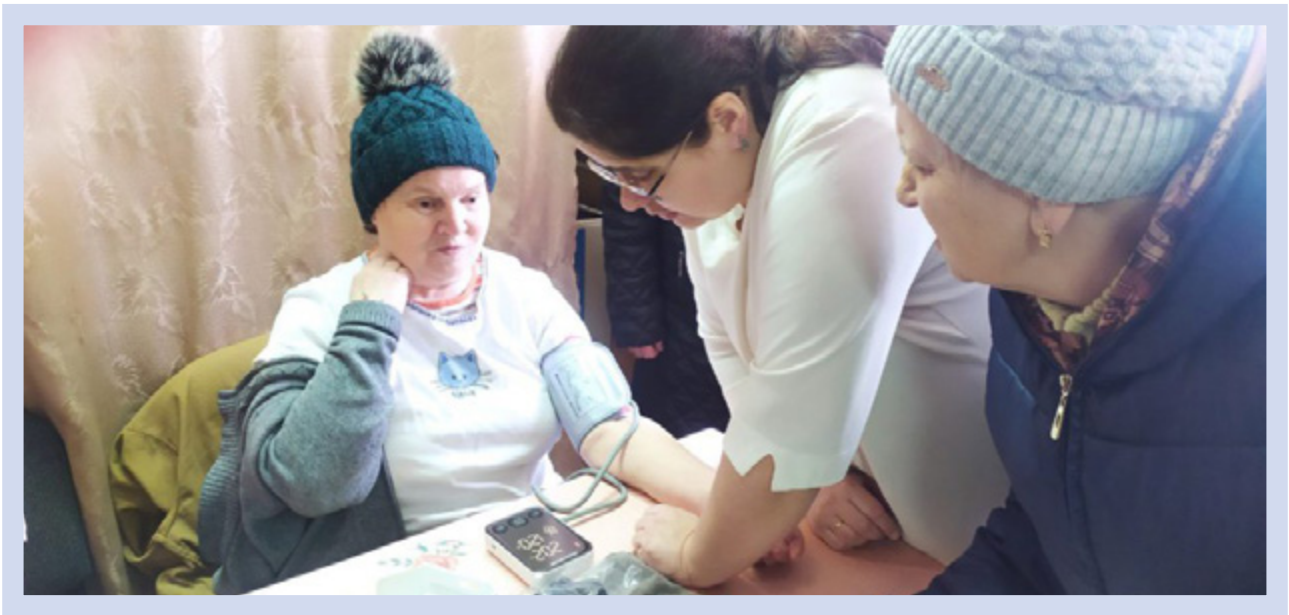
Ми надали гуманітарну допомогу 300 членам нашої організації та мешканцям Балтського і Кодимського районів Одеської області. Упродовж 2022-2023 років члени організації отримували гуманітарну допомогу два рази на тиждень, а в 2024 році – раз на квартал.

14. ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА СЛІПИХ, м. Полтава

Під час воєнного стану організація адвокатує інтереси осіб з інвалідністю по зору, проводить заходи з гуманітарного реагування, заходи духовної, психо-емоційної та інформаційної підтримки понад 1 200 членів організації та членів їхніх сімей, зокрема й дітей.

Лише упродовж 2024 року проведено 133 заходи, 634 члени організації отримали матеріальну допомогу з різних джерел. Членам організації надано 6 720 продовольчих наборів, 1 405 непродовольчих наборів, які вдалося отримати від різних благодійників.

Завдяки співпраці з Національною Асамблеєю людей з інвалідністю України 40 осіб з інвалідністю першої та другої груп по зору забезпечено озвученими тонометрами, 10 осіб з інвалідністю першої групи по зору – тактильними тростинами, 30 осіб отримали світловідбиваючі браслети та наліпки.

15. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «Я ЗНАЮ ТИ ЗМОЖЕШ», м. Дніпро

Психологічна допомога людям з інвалідністю.

Із початку війни організація надає психологічну допомогу людям з інвалідністю. Здебільшого це – молодь з інвалідністю та їхні матері. Жінки з інвалідністю, які виховують молодь з інвалідністю, потребують особливої уваги і підтримки. Знаходячись 24/7 зі своїми дітьми, надаючи їм допомогу, виконуючи роботу по дому, думають про безпеку свою і своїх дітей. Більшість із них не працюють і змушені розраховувати на гуманітарну допомогу.

Організація надає індивідуальну правову та психологічну підтримку людям з інвалідністю, родинам, опікунам в м. Дніпро.

За 2 роки видано людям з інвалідністю 765 харчових наборів та 423 набори гігієни. Крім того, організація допомогла понад 40 особам з інвалідністю засобами реабілітації (кріслами колісними, милицями, ходунцями, протипролежневими подушками та стільцями-туалетами).

16. ПІДПРИЄМСТВО ОБ'ЄДНАННЯ ГРОМАДЯН «ДНІПРОВСЬКЕ УЧБОВО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА СЛІПИХ», м. Дніпро

Створення та підтримка центру для розміщення.

Із першого дня повномасштабного вторгнення в адміністративно-виробничій будівлі нами був створений безкоштовний Центр для розміщення тимчасово переміщених осіб та розпочато прийом біженців із районів активних бойових дій (зокрема, із Харківської, Донецької, Луганської та Запорізької областей), передусім із числа осіб з інвалідністю, сімей з дітьми та осіб похилого віку. Кількість ліжко-місць в Центрі постійно збільшувалась і складала 130 ліжко-місць. За час роботи Центру було надано прихисток більш ніж 2 000 біженцям. Станом на 21 лютого 2025 р. у Центрі перебувало 64 особи.

У приміщенні Центру створені санітарно-гігієнічні умови, забезпечено постійне електричне опалення та кондиціонування, є вбиральні (жіноча, чоловіча та для людей з інвалідністю), душові. Вбиральні та душові обладнані електроводонагрівачами, миючими засобами та засобами санітарної гігієни.

Наш Центр зареєстрований в місцевих органах влади та на сайті «Прихисток – Прихисти своїх».¹⁸ Робота нашого Центру неодноразово освітлювалась у засобах масової інформації.¹⁹

¹⁸ Сайт «Прихисток – Прихисти своїх». <https://prykhystok.gov.ua>

¹⁹ 11 канал. <https://youtu.be/Hj5nqleYI78>; Відкритий. <https://youtu.be/-3YBKbLFBEk>; Sky News (з 1:21). <https://youtu.be/vhhw3TIK-EI>; Українська правда (з 21:32). https://m.youtube.com/watch?v=x35sogPzVGQ&feature=emb_title; 9 канал. <https://youtu.be/vRgPeb8thcY>; Дніпро TV. <https://www.youtube.com/watch?v=CaK8CNoUZLk>; ТЧН (1+1). <https://tsn.ua/video/video-novini/pereselenci-iz-vadami-zoru-oblashtovuyutsya-v-dnipri.html>; Стаття в GUARDIAN. https://www.theguardian.com/world/2022/jun/22/ukraine-network-visually-impaired-provides-shelter-displaced-people?CMP=Share_AndroidApp_Other

17. НАЦІОНАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ УКРАЇНИ

Гуманітарна діяльність у різних сферах.

НАІУ, яка об'єднує більше ста організацій, що створені та керуються людьми з інвалідністю з різними видами порушень, опікуючись людьми з інвалідністю з початку 2022 року 60 % своєї діяльності переорієнтувала на гуманітарне реагування, а саме: на створення та підтримку прихистків, на надання продовольчої та багатоцільової грошової допомоги, ліків, засобів гігієни, асистивних технологій; на підтримку медичних закладів (дрібні ремонти, обладнання, доступ до санітарії і гігієни), правові консультації та супровід, психологічну допомогу, інформаційну підтримку, соціальну реабілітацію тощо.

НАІУ адвокатує права людей з інвалідністю щодо доступу до гуманітарної допомоги та відновлення, співпрацює з міжнародними і гуманітарними організаціями, кластерами, агенціями ООН.

Тільки протягом 2024 року НАІУ надала грошову допомогу 6 019 людям з інвалідністю та особам похилого віку.

За три роки війни НАІУ надала інституційну та організаційну підтримку 52 організаціям людей з інвалідністю в різних областях України.

Фото: Соціальне таксі в громадах Волинської, Полтавської та Чернівецької областей.

Фото: Співпраця з медичними закладами. Облаштування пандусу, м. Миколаїв.

НАІУ закупила обладнання для 8 медичних закладів, зокрема 22 одиниці реабілітаційного обладнання для реабілітаційних відділень та центрів, 276 одиниць асистивних технологій у кабінети асистивних технологій, 12 моноблоків та 12 принтерів для громад, 48 інформаційних стендів шрифтом Брайля для покращення доступності приміщень медичних закладів. Завдяки цьому понад 300 тис. людей, зокрема 25,2 тис. осіб з інвалідністю, які проживають у восьми громадах, матимуть можливість отримати реабілітаційні послуги в громадах на сучасному обладнанні, що прискорить їх відновлення, а також отримати онлайн адміністративні послуги.

Фото: Покращення процесу реабілітації пацієнтів Комунального підприємства «Балтська багатoproфільна лікарня» Одеської області. НАІУ закупила обладнання для лікарні.

Фото: Співпраця з громадами щодо створення доступного середовища.

Фото: Адресна підтримка людей з інвалідністю з різними видами порушень.

Фото: Табори соціальної реабілітації для ветеранів, які втратили зір.

Фото: Підтримка батьків, які виховують дітей з інвалідністю

КОНВЕНЦІЯ
ПРО ПРАВА ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

**НАЦІОНАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ЛЮДЕЙ
З ІНВАЛІДНІСТЮ УКРАЇНИ**

01054, м. Київ, вул. Рейтарська, 8/5А, к. 110
Телефон: +380 44 279 6182
E-mail: office-naiu@ukr.net
Сайт: www.naiu.org.ua